

ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ У РАМКАХ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У НЕМОВНИХ ВНЗ

Шиліна А.Г.

Українська інженерно-педагогічна академія

У статті розглянуто роль мережі Інтернет у процесі інтерактивного викладання іноземної мови. Визначено цілі використання матеріалів мережі на занятті з іноземної мови. Сформульовано основні методичні вимоги до інтернет-ресурсів, використовуваних для планування та проведення занять. Розглянуто сутність і переваги деяких інтернет-ресурсів, які можуть бути використані викладачем іноземної мови та студентами. Наведено приклади застосування матеріалів мережі на різних етапах заняття з англійської мови у немовному ВНЗ.

Ключові слова: інтерактивні методи навчання, інтернет-ресурси, аутентичність, мотивація вивчення мови, творча взаємодія.

Постановка проблеми. Інтеграція України у світову спільноту передбачає вільне володіння її громадян іноземними мовами, тому вивчення іноземної мови (зокрема, англійської) сучасні науковці визначають як один з пріоритетних напрямів реформування освіти.

Оскільки мова є єдиною універсальною базою мислення, її вивчення слід розглядати з погляду вдосконалення інтелектуальних здібностей (пам'яті, критичного, логічного мислення, творчості). Реалізація цієї ідеї пов'язана із впровадженням відповідних технологій навчання – інтерактивних технологій.

На заняттях з іноземної мови у сучасному ВНЗ можливо сформувати високий рівень знань у студентів та вдосконалити їх інтелектуальні здібності за умов створення викладачем інтерактивного середовища та застосування інтерактивних методів навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблеми використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі можна знайти у роботах П. Г. Асоянц, О. С. Синекоп, С. В. Вадаської та Н. Ю. Дроздович [2; 3] та інших. Дослідники відмічають, що використання інтернет-ресурсів сприяє формуванню та розвитку комунікативної компетенції, підвищенню мотивації вивчення мови та є багатим джерелом навчального матеріалу. Серед переваг використання інтернет-ресурсів для вивчення іноземної мови дослідники також відмічають розвиток у студентів здатності до творчої інформаційної взаємодії, що робить вивчення мови більш ефективним [4; 8].

Невирішені проблеми. У даній статті ми розглядаємо особливості та переваги застосування інтернет-ресурсів у підготовці та проведенні занять з англійської мови у немовних ВНЗ.

Завдання статті. Мета даної статті – показати можливість використання матеріалів англійськомовних спеціалізованих сайтів у рамках інтерактивного навчання на заняттях з англійської мови у немовному ВНЗ.

Основний матеріал дослідження. Перш ніж перейти до розгляду застосування інтернет-матеріалів у рамках інтерактивного викладання англійської мови, подамо визначення інтерактивного навчання, зазначивши його характерні особливості та переваги.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації навчальної діяльності, яка має конкретну мету – створити комфортні умови навчання в атмосфері постійної взаємодії усіх учасників, за яких кожен студент відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Інтерактивне навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблем на основі аналізу обставин.

Основними формами інтерактивної роботи є навчальна взаємодія студентів у парах і мікрогрупах (4-6 осіб). Зазначимо основні риси інтерактивного навчання: двобічний характер, спільна діяльність викладача і студентів, спеціальна організація та різноманітність форм роботи, мотивація та зв'язок з реальним життям, виховання та розвиток особистості студентів одночасно з процесом засвоєння нових знань [4; 5].

Серед переваг інтерактивного навчання перед традиційним можна виділити такі: у роботі задіяні усі студенти групи, студенти навчаються працювати у команді, формується доброзичливе ставлення до опонентів, створюється «ситуація успіху», за короткий час опановується значний обсяг матеріалу, формуються вміння аргументувати свою точку зору, знаходити альтернативне рішення проблеми.

Тепер розглянемо роль мережі Інтернет у процесі інтерактивного навчання іноземної мови у сучасному ВНЗ. Оскільки комунікативна компетенція студента пов'язана з лінгвосоціокультурною компетенцією, викладачу необхідно визначити конкретні цілі використання ресурсів Інтернету при підготовці і проведенні занять, наприклад:

- для підбору і включення матеріалів мережі Інтернет у зміст занять під час аудиторної роботи;

- для роботи з різноманітними навчальними програмами спільно із студентами під час аудиторної роботи (програми для навчання письма, відпрацювання граматичних явищ тощо);

- для самостійного пошуку інформації студентами в рамках роботи над проектами;

- для самостійного вивчення студентами лексичних та граматичних явищ іноземної мови, ліквідації прогалин у знаннях, уміннях і навичках;

– для участі студентів у вікторинах, конкурсах, олімпіадах, чатах, відеоконференціях і т.д. що проводяться через мережу Інтернет [1, с. 30-31].

Слід зазначити, що інтерактивність, яка відіграє роль у роботі з текстами в Інтернеті від читання звичайних друкованих текстів, що мають лінійний характер, проявляється:

– через вибір користувачем шляху опрацювання матеріалу і конкретного матеріалу, який буде опрацьовуватися у межах обраної тематики завдяки використанню гіперпосилань, що забезпечують доступ до різних текстів з одного вихідного;

– через вибір мультимедійних засобів: користувач може обирати, скільки разів прослуховувати певний аудіофрагмент або чи варто звертатися до відеофрагменту тощо;

– через уведення в мережу власних даних або запитів, у відповідь на що надходить певна інформація – саме така, яку шукав користувач;

– через направлення до мережі власної інформації або відповідей, наприклад, працюючи з навчальним Інтернет-сайтом, студент має виконувати певні завдання; при цьому результати надсилаються до мережі, звідки автоматично надходить інформація щодо правильності виконання [6; 9].

Таким чином, можна сформулювати основні методичні та дидактичні вимоги до інтернет-ресурсів (словників, електронних енциклопедій, програм комп'ютерного перекладу, мовних ігор, тестових систем тощо), які можна використовувати для викладання англійської мови у ВНЗ:

– відповідність основним дидактичним принципам навчання: свідомості, активності, комунікативності, індивідуалізації та інтенсифікації;

– використання техніко-дидактичних можливостей: кольору, графіки, звуку, анімації тощо;

– використання ігрових форм навчання;

– організація постійного зворотнього зв'язку зі студентом у процесі виконання вправ;

– спрямованість на ліквідацію та запобігання типових помилок;

– своєчасне оцінювання результатів роботи студента з курсом;

– використання лексико-граматичних коментарів, граматичних та фонетичних довідників, автоматизованих словників та чітких інструкцій;

– чітка структура оформлення курсу, його доступність і цікавість [8;9].

Розглянемо більш детально, як і які саме інтернет-ресурси доцільно використати при підготовці та проведенні занять з англійської мови у немовному ВНЗ.

Навчання аудіювання

Eslpod.com – подкасти, які можуть належати до одного з розділів (розваги, здоров'я і медицина, бізнес, побут, стосунки і т. д.). Подкаст складається з наступних частин: озвучений діалог в повільному темпі, пояснення складних моментів і незнайомих слів англійською мовою, озвучений діалог в темпі повсякденного мовлення. До кожного подкасту додається текст.

Els-lab.com – великий вибір аудіозаписів, щоб тренувати сприйняття на слух. Кожен запис забезпечений тестом, і вправами на відпрацювання нових слів, представлених у діалозі.

Englishlearner.ru – відео-ролики (кліпи, інтерв'ю, новини, трейлери та фрагменти кіно-

фільмів) для тренування навичок сприйняття англійського мовлення на слух, до яких додаються короткі завдання.

Voice of America News – навчальне відео, ролики за різноманітною тематикою, новини, радіопередачі із субтитрами.

Навчання читання. У рамках пошуку цікавих ресурсів викладач може запропонувати студентам відвідати сторінку **MEDIA LINKS**, що пропонує посилання на безліч видань газет і журналів, кожне з яких має власний веб-сайт.

Основною перевагою, наприклад, проектною роботи з використанням періодичних видань, є те, що студенти отримують доступ до інформації із першоджерел, що надає додаткової мотивації навчанню [3].

Навчання письма. Навчання письма може відбуватися у комбінації із спілкуванням у віртуальній реальності за допомогою електронної пошти. Електронне листування має безперечні переваги: окрім цілеспрямованого використання мови, відбувається встановлення дружніх контактів та вивчення таким чином культури іншої країни.

Вивчення та відпрацювання лексичного та граматичного матеріалу. Наведемо декілька веб-сайтів, матеріали яких будуть корисні як для викладача при підготовці до занять, так і для студентів для виконання завдань під час аудиторної, дистанційної, домашньої роботи.

English-test.net – вправи з граматики, вправи на відпрацювання різних аспектів лексики та ідіоматичних виразів, матеріали з ділової англійської мови, тести на володіння відповідними розділами лексики та граматики.

Englishgrammarsecrets.com – інтерактивний цікавий сайт, на якому до кожного граматичного аспекту є невелике теоретичне обґрунтування.

Autoenglish.org – завдання можна виконувати онлайн або письмово, завантаживши та роздрукувавши необхідні вправи, а перед їх виконанням можна ознайомитись з теорією в текстовому, аудіо- або відеоваріанті.

Englisch-hilfen.de – велика база цікавих і різноманітних онлайн-вправ (існує у двох версіях – англійською та німецькою мовою).

Activities for ESL Students – практичні завдання з граматики для всіх рівнів, в тому числі багато завдань у вигляді кросвордів та двомовних вікторин для початківців [3].

Поповнення словникового запасу

Babla – найбільший інтернет-словник, який побудований за допомогою користувачів з 27 країн світу. Усі слова наведено в контексті в багатьох прикладах, реченнях, які також є можливістю перекласти на іншу мову.

Fraze.it – сайт для вивчення слів у контексті. Для кожного слова надаються списки визначень, синонімів, прикладів словосполучень та навіть зображень. Сайт містить посилання на ЗМІ, наприклад, на New York Times, The Economist, CNN та інші джерела новин, щоб показати, як слова і фрази використовуються в режимі реального мовлення.

Lyrics Training – вивчення слів за допомогою прослуховування пісень англійською мовою. Користувачу пропонується прослухати пісню і відповідно до рівня володіння мовою вписати до тексту слова, яких бракує у субтитрах (залежно

від обраного рівня, не вистачає 10%, 25%, 50% або 100% слів).

Ozdic – словник словосполучень. Ресурс особливо корисний для тих, хто потребує написати більш складні тексти англійською мовою, наприклад, есе, бізнес-пропозиції та презентації.

Videovocab.tv – сайт буде корисним для тих, хто хоче вивчити професійну мову, – на ньому подано добірку відео-роликів на різну тематику у сфері економіки, бізнес-відносин, комп'ютерних технологій [7, с. 54-58].

Наведемо приблизний план заняття з англійської мови для студентів денної форми навчання немовного ВНЗ з використанням вищезазначених інтернет-ресурсів на різних етапах заняття. Застосування такого плану можливе як у рамках курсу загальної підготовки з англійської мови (General English), так і під час викладання курсів за специфікою напряму підготовки (Business English, English for Professionals тощо).

Тема заняття: «Education» (Освіта).

Мета заняття:

а) навчальна: активізувати лексичні одиниці з теми, навчити вживати лексику у письмовому та усному мовленні, розширювати знання студентів щодо системи освіти в Україні та світі, надати студентам можливість працювати із навчальними сайтами і комп'ютерними програмами, розширити словниковий запас з теми;

б) розвиваюча: розвивати навички правильної вимови, навички читання і перекладу, говоріння, роботи зі словниками, самостійної роботи, роботи у парі та команді, розвивати логічне мислення, пам'ять, увагу;

в) виховна: виховувати повагу до освіти і відповідальне ставлення до роботи, розширювати світогляд студентів.

Хід заняття:

1. Організаційний момент.

2. Мовно-фонетична розминка (мета: тренування вимови, спосіб виконання: повторювання речень з ключовими звуками за диктором); на даному етапі доцільно використати вправи з сайту <http://www.learnersdictionary.com> (*Perfect Pronunciation*).

3. Інтерактивна вправа «Мозковий шторм» («Brainstorm»). На екран виводяться ключові слова, об'єднані спільною темою, наприклад: *knowledge, university, class, college, student* тощо.

Студенти мають назвати задуману викладачем тему («Education»), а потім надати власні слова-асоціації за цією темою.

4. Введення нової лексики з теми заняття: на цьому етапі можна використати так звані *worksheets* – набори ключової лексики, словосполучень, ідіом, та завдань на їх відпрацювання. До завдань доцільно буде додати аудіо- або відеоматеріал за темою (матеріали сайтів <http://www.teachingenglish.org.uk/>, <https://www.usingenglish.com>, <http://www.lingua-house.com/> або інші за вибором викладача).

5. Самостійна робота студентів над лексикою – потрібно знайти визначення заданих слів та словосполучень, наприклад: *a curriculum, to acquire a skill, a hall of residence, a term paper, a post-graduate student* (студенти можуть скористатися ресурсами *Fraze.it, Ozdic* тощо).

6. Практика говоріння з опорою на матеріал <https://tefltastic.wordpress.com/> (спочатку можна провести обговорення ключових питань у невеликих групах по 3-4 особи, а потім об'єднати групу для загальної дискусії, даючи кожному можливість висловити свою думку).

Висновки з дослідження. Отже, використовуючи інформаційні ресурси мережі Інтернет, можна більш ефективно вирішувати ряд дидактичних і соціокультурних задач на занятті з англійської мови у ВНЗ: формувати навички читання, використовуючи матеріали мережі різного ступеня складності, відпрацьовувати побудову граматичних структур і практикувати їх правильне вживання у різних ситуаціях мовлення, удосконалювати навички аудіювання на основі аутентичних звукових текстів із мережі Інтернет, удосконалювати навички монологічного і діалогічного мовлення на основі проблемного обговорення матеріалів веб-сайтів, удосконалювати навички письмового мовлення, індивідуально або у групах складаючи відповіді на питання, беручи участь у підготовці рефератів, творів, есе, поповнювати активний та пасивний словниковий запас, знайомитися з країнознавчими поняттями, формувати стійку мотивацію іншомовної діяльності студентів на заняттях на основі систематичного використання аутентичних матеріалів, обговорення актуальних і цікавих для студентської молоді питань.

Список літератури:

1. Артемьева Л. В. Использование мультимедийных средств в обучении иностранным языкам / Л. В. Артемьева. – М., 2010. – 215 с.
2. Асоянц П. Г., Синекон О. С. Використання інтерактивних технологій з комп'ютерною підтримкою для навчання англійської мови студентів-майбутніх інженерів // VII Міжнародна науково-методична конференція «Вища технічна освіта: проблеми та перспективи розвитку в контексті Болонського процесу», 21-22 вересня 2007 року. – К.: НТУУ «КПІ», 2007. – С. 245-246.
3. Вадаська С. В., Дроздович Н. Ю. Переваги використання інтернет-ресурсів для вивчення іноземної мови професійного спрямування [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/101>
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Казачінер О. С. Використання нових інформаційних технологій у навчальному процесі / О. С. Казачінер // Англійська мова та література. – 2009. – № 33, листопад. – С. 2-6.
6. Коваль Т. І. Використання сучасних електронних навчальних платформ у підготовці фахівців з вищою освітою / Т. І. Коваль // Іноземні мови. – 2013. – № 1. – С. 43-44.
7. Морська Л. І. Теорія та практика методики навчання англійської мови / Л. І. Морська. – Тернопіль: Астон, 2003. – 248 с.
8. Harmer J. The Practice of English Language Teaching / J. Harmer. – London: Pearson Education Ltd., 2008. – 384 p.
9. Barrett B. The Internet and Business English / B. Barrett. – Oxford: Summertown Publishing, 2003. – 198 p.

Шилина А.Г.

Украинская инженерно-педагогическая академия

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ РЕСУРСОВ СЕТИ ИНТЕРНЕТ В РАМКАХ ИНТЕРАКТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ НА ЗАНЯТИЯХ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ В НЕЯЗЫКОВЫХ ВУЗАХ

Аннотация

В статье рассматривается роль сети Интернет в процессе интерактивного преподавания иностранного языка. Определены цели использования интернет-материалов на занятии по иностранному языку. Сформулированы основные методические требования к интернет-ресурсам, используемым для планирования и проведения занятий. Рассмотрены сущность и преимущества некоторых интернет-ресурсов, которые могут быть использованы преподавателем иностранного языка и студентами. Приведены примеры применения интернет-материалов на различных этапах занятия по английскому языку в неязыковом ВУЗе.

Ключевые слова: интерактивные методы обучения, интернет-ресурсы, аутентичность, мотивация изучения языка, творческое взаимодействие.

Shylina A.G.

Ukrainian Engineering Pedagogics Academy

USE OF INTERNET RESOURCES IN THE PROCESS OF INTERACTIVE EDUCATION WHILE TEACHING ENGLISH IN NON-LINGUISTIC HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

Summary

The article considers the role of the Internet during the interactive foreign language teaching. The objectives of using the Internet materials at a foreign language class have been outlined. The basic methodological requirements to the online resources used for planning and conducting a class have been formulated. The essence and benefits of some online resources that can be used both by foreign language teachers and their students have been considered. Examples of Internet materials application at different stages of an English class at a non-linguistic university have been given.

Keywords: interactive teaching methods, Internet resources, authenticity, language learning motivation, creative interaction.